

Jordbruksforhandlingene 2016

Sluttprotokoll fra forhandlingsmøte 15. mai mellom staten og Norges Bondelag

1 Avtalemessige forutsetninger

Partene viser til Stortingets behandling av jordbruksoppgjøret i 2014, jf. Innst. 285 S (2013-2014), avtalen mellom regjeringspartiene og samarbeidspartiene av 28. mai 2014 og behandlingen av avtalen i 2015, jf. Innst. 385 S (2014-2015). Den inngåtte jordbruksavtalen er basert på dette grunnlaget. Partene viser til Innst. 285 S (2013-2014), hvor flertallet presiserer inntektsmålet (jf. også avtalen av 28. mai 2014):

”Komiteen mener det er avgjørende at utøverne i landbruket skal kunne ha en inntektsutvikling og sosiale vilkår på linje med andre grupper slik Stortinget har forutsatt.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet, er enig i at regjeringens forslag til Stortinget sikrer jordbruket en gjennomsnittlig inntektsvekst på linje med andre grupper fra 2014/2015, og er i tråd med gjeldende inntektsmålsetting.”

I Innst. 385 S (2014-2015) skriver en samlet næringskomité:

"Det må opprettholdes en differensiering i virkemidlene, som legger til rette for en variert bruksstruktur og sikrer bærekraftig produksjon på jordbruksarealene i hele landet".

Partene viser videre til arbeidsdokument fra Statens forhandlingsutvalg av 12. mai 2016, hvor det står at dersom det blir oppnådd enighet om en jordbruksavtale for 2016-2017, vil Landbruks- og matdepartementet ta initiativ til en endring av forskrift om hold av storfe § 32, slik at kravet om løsdrift først trer i kraft 1. januar 2034 for alle husdyrrom som var i bruk til storfe da løsdriftskravet for nye husdyrrom ble innført 22. april 2004 og som har vært i sammenhengende bruk siden. Dette utgjør et premiss for denne avtalen. Arbeidsdokumentet er vedlagt protokollen.

Den inngåtte jordbruksavtalen omfatter:

- målpriser for perioden 1. juli 2016 – 30. juni 2017
- bevilgninger over statsbudsjettet, kapittel 1150 og 4150 for kalenderåret 2017
- omdisponeringer innenfor budsjettet for 2016
- andre bestemmelser som framgår av denne protokollen

For saker som ikke er omtalt i denne protokollen, vises det til statens tilbud av 4. mai 2016. Vedlagt sluttprotokollen følger fordelingsskjema med detaljerte endringer i avtalepriser og tilskuddsordninger.

2 Økonomisk ramme

Partene er enige om en ramme for årets avtale på 350 mill. kroner, med grunnlag i prognoser for kalenderåret 2017, for endringer i inntekts- og kostnadsposter som ikke er

avtalebestemt, jf. tabell 2.1. I revidert nasjonalbudsjett 2016 anslås det en lønnsvekst for andre grupper på 2,8 pst. i 2017.

Tabell 2.1 Oppbygging av økonomisk ramme for avtalen, mill. kroner.

	Grunnlag		Pris	Mill. kr
	Mill kr	Volum		
1. Økt produksjonsvolum	32 240	0,8 %		260
2. Prisøkning på varer uten målpris	12 140		1,3 %	160
3. Driftskostnader	20 015	0,6 %	2,3 %	580
4. Kapitalslit og leasing	8 104			145
5. Normalisert realrentekostnad	343			-115
6. Arbeidsforbruk	14 361	-2,0 %	2,8 % ¹⁾	110
A. Sum for samme prosentvis vekst som andre grupper				300
B. Nivåheving ut over lik prosentvis vekst				50
SUM, ramme, mill. kr.				350

1) Prognose i Revidert nasjonalbudsjett 2016.

Partene er enige om en finansiering av rammen som vist i tabell 2.2. Det gjennomføres målprisøkninger fra 1. juli 2016 med en årsvirkning på 190 mill. kroner. Bevilgningene til gjennomføring av jordbruksavtalen økes med 100 mill. kroner i 2017, og det disponeres 56 mill. kroner i overførte midler. Rammen og forutsetningene i tabell 2.1 gjør at utnyttingen av jordbruksfradraget vil øke med 4 mill. kroner, med samme regelverk for fradraget i 2017 som i 2016.

Tabell 2.2 Økonomisk ramme for avtalen.

	Mill. kr.
Netto endring i målpriser fra 01.07.16	190
Endret bevilgning på kap. 1150 i 2017	100
Overførte midler fra 2015	56
Endret verdi av jordbruksfradraget	4
SUM	350

Rammen legger grunnlag for en inntektsøkning per årsverk på 3,1 pst. fra 2016, før oppgjør, til 2017, tilsvarende 10 700 kroner per årsverk. Økningene i målpriser vil få inntekts-effekt fra 1. juli 2016. Forutsatt at prisøkningen realiseres fullt ut, vil inntekten i 2016 øke med vel 1 pst. i 2016 og ytterligere knapt 2 pst. i 2017. Avtalen legger til rette for en inntektsvekst per årsverk på 18 ¾ pst. 2014 til 2017, eller i underkant av 6 pst. per år.

Partene er enige om følgende omdisponeringer innenfor budsjettet for 2016:

- 17,6 mill. kroner disponeres til økt prisnedskrivning til norsk korn og 3,8 mill. kroner disponeres til tilskudd til matkorn fra 1. juli
- 3,3 mill. kroner til økt prisnedskrivning til RÅK-industrien
- Tilføring av 21,7 mill. kroner til Landbrukets utviklingsfond

Partene er enige om de endringer i målpriser og satser og bevilgninger på tilskudds-ordninger som går fram av vedlagte fordelingsskjema.

3 Utslag på referansebrukene

Budsjettnemndas sekretariat har beregnet det kvantumsfaste isolerte utslaget av pris- og tilskuddsendringer i tilbudet, inkludert forutsetninger om pris- og kostnadsendringer og økt utnytting av jordbruksfradraget, tilsvarende forutsetningene for rammen.

Tabell 3.1 Beregnet helårsvirkning på referansebrukene av pris- og tilskuddsendringer, inkl. anslåtte kostnadsendringer til 2017. Kroner per årsverk, inkl. verdi av jordbruksfradraget ¹⁾.

	Års- verk	2016 før oppgjør	Endring fra 16 til 17 volumfast
1 Melk. 25 årskyr, landet	1,95	362 600	3 700
2 Korn. 383 dekar, landet	0,44	297 800	8 000
3 Sau. 153 vinterfôra, landet	1,24	237 200	-1 500
4 Melkegeit. 120 årsgeiter, landet	1,65	382 300	1 600
5 Svin/korn. 48 avlssvin, landet	1,56	468 000	-13 500
6 Egg/planteproduksjon 6.700 høner, landet	1,34	420 500	-13 000
7 135 daa poteter + 440 daa korn, landet	1,68	436 600	17 300
8 31 ammekyr, landet	1,22	275 100	16 900
9 51 dekar frukt og bær, landet	1,87	372 300	10 300
10 Fjørleslakt og planteprodukter, landet	1,05	402 400	-1 700
11 Økologisk melk. 23 årskyr, landet	1,95	367 300	7 600
12 Melk. 14 årskyr, landet	1,68	312 300	5 000
13 Melk. 40 årskyr, landet	2,20	386 900	5 000
14 Melk. 55 årskyr, landet	2,41	453 800	5 300
15 Melk. 28 årskyr, Østlandets flatbygder	2,08	413 300	-1 100
16 Melk. 24 årskyr, Østlandet andre bygder	1,95	372 200	3 500
17 Melk. 35 årskyr, Agder/Rogaland Jæren	1,86	359 600	7 000
18 Melk. 21 årskyr, Agder/Rogaland andre bygder	1,80	333 800	5 100
19 Melk. 22 årskyr, Vestlandet	1,89	340 900	4 400
20 Melk. 28 årskyr, Trøndelag	2,03	359 100	4 700
21 Melk. 24 årskyr, Nord-Norge	1,99	390 600	4 100
22 Korn. 238 daa, Østlandet	0,34	113 800	5 800
23 Korn. 850 daa, Østlandet	0,77	539 700	13 100
24 327 dekar korn + 25 avlssvin, Trøndelag	1,00	391 700	-8 200
25 Sau. 132 vinterfôra, Vestlandet	1,17	202 100	300
26 Sau. 162 vinterfôra, Nord-Norge	1,23	322 200	-1 900
27 Sau. 271 vinterfôra, landet	1,63	323 300	-2 600
28 Samdrift melk. 51 årskyr, landet	2,77	522 500	2 600

¹⁾ Fullt utslag av pris- og tilskuddsendringer i 2017 inkl. samme pris- og kostnadsutvikling fra 2016 til 2017 som lagt til grunn for rammen, inkl. verdi av jordbruksfradraget.

4 Andre endringer

Partene er enige om følgende, jf. også vedlagte fordelingsskjema.

4.1 Landbrukets utviklingsfond

Som følge av redusert utbetalingsprognose for rentestøtteordningen med 30 mill. kroner og redusert tilskuddsramme fra LUF med 25 mill. kroner, er partene enige om å redusere bevilgningen til Landbrukets utviklingsfond for 2017 med 55 mill. kroner til 1 148,1 mill.

kroner. For å imøtekomme det store investeringsbehovet og samtidig bidra til målrettede tiltak som fremmer rekruttering er partene enige om å prioritere investeringsvirkemidlene.

Tabell 4.1 Tilskuddsramme for Landbrukets utviklingsfond. Mill. kroner.

	2016	2017	Endring 2016-2017
Bedriftsrettede midler til investering og utvikling	548,00	574,50	26,50
Tilrettelegging for næringsutvikling og verdiskaping			
<i>Utrednings- og tilretteleggingsmidler (fylkesvise)</i>	60,00	48,00	-12,00
<i>Områderettet innsats</i>	6,00	0,00	-6,00
Rekruttering og kompetanse i landbruket	26,00	26,00	0,00
Forskning	53,00	53,00	0,00
Matmerk	52,00	52,00	0,00
Utviklingsprogrammet- landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping	90,00	90,00	0,00
Bioenergiprogrammet	67,00	67,00	0,00
Skogbruk	214,00	214,00	0,00
Midler til konfliktforebyggende tiltak jordbruk/reindrift	1,50	1,50	0,00
Utsiktsrydding	20,00	8,00	-12,00
Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	95,00	95,00	0,00
Drenering	80,00	58,00	-22,00
Investeringsstøtte organisert beitebruk	9,00	10,00	1,00
Klima- og miljøprogram	18,00	18,00	0,00
Biogass	2,00	1,00	-1,00
Støtte til verdensarvområdene og utvalgte kulturlandskap	9,00	9,50	0,50
Utviklingstiltak innen økologisk landbruk	30,00	30,00	0,00
SUM tilskuddsramme	1 380,50	1355,50	-25,00
Rentestøtte - utbetalinger	60,00	30,00	-30,00
SUM tilskuddsramme inkl. utbetalinger rentestøtte	1 440,50	1385,50	-55,00

- 1 Avsetningen for 2017 omfatter 20 mill. kroner til fylkesvise midler til rekruttering og kompetanseheving, og 6 mill. kroner til KIL.
- 2 Avsetningen til ordningen er redusert i 2017 ettersom avsetningen i 2016 regnes som tilstrekkelig for både 2016 og 2017. Det legges til grunn en årlig tilskuddsramme på 20 mill. kroner.
- 3 Avsetningen til ordningen reduseres i 2017 ettersom avsetningen i 2016 regnes som tilstrekkelig for både 2016 og 2017.
- 4 Avsetningen til ordningen reduseres i 2017 ettersom avsetningen i 2016 regnes som tilstrekkelig for både 2016 og 2017.
- 5 Ordningen med rentestøtte ble avvirket i jordbruksoppgjøret 2015. Det avsettes midler over LUF til utbetaling av rentestøtte for 2017 for de som har fått innvilget rentestøtte før 1.1.2016. Prognose for utbetalinger i 2017 er satt til 30 mill. kroner.

4.1.2 Rekruttering, næringsutvikling og verdiskaping i landbruket

Avsetningen til bedriftsrettede midler til investering og utvikling økes med 26,5 mill. kroner til 574,5 mill. kroner. Maksimal prosentsats for generasjonsskiftetilskuddet heves med 10 prosentpoeng.

Partene mener det er viktig å se på mulighetene for styrking av kompetansehevende tiltak i landbruket som sikrer faglig kvalitet og fleksibel tilrettelegging. Det igangsettes derfor en utredning om en nasjonal modell for "voksenagronom". Utredningen skal gjennomføres i samarbeid med næringen og utdanningsmyndighetene.

Regionalt bygdeutviklingsprogram, med underprogram, fastsettes i et samarbeid med faglagene.

4.2 Klima og miljø

Jordbruket sin viktigste oppgave i klimasammenheng er å redusere utslippene per produserte enhet, øke opptaket og tilpasse produksjonen til et klima i endring. Det nedsettes et utvalg som skal se nærmere på hvordan jordbrukets samlede utslippsregnskap kan videreutvikles og synliggjøres bedre og som grunnlag for kunnskapsbaserte tiltak. Mandat og sammensetning avtales nærmere mellom partene. Utgifter for å framskaffe kunnskapsgrunnlaget skal på sikt inngå som en ordinær del av forskningsinstitusjonenes oppdrag.

I klimaarbeidet prioriteres videre innsats inn mot forskning, utredning og rådgiving. Når det gjelder rådgiving er klimarådgivningsprosjektet sentralt.

For å sikre forutsigbarhet for næring og entreprenører videreføres ordningen med tilskudd til drenering med uendrede satser.

Partene er enige om å øke avsetningen til regionalt miljøprogram (RMP) med 0,5 mill. kroner til hvert av fylkene Nord-Trøndelag og Nordland, som skal prioriteres til tiltaket *Friarealer for gås*. Som følge av at tilskudd til bevaringsverdige husdyrraser er flyttet til en nasjonal ordning (jf. fordelingsskjema), og justert bevilgningsbehov, reduseres bevilgningen til RMP samlet med 6,1 mill. kroner til 422,4 mill. kroner.

Midler til handlingsplan for bærekraftig bruk av plantevernmidler prioriteres til jordbruksformål. I lys av at Norsk landbruksrådgiving og Mattilsynet har fått tilført oppgaver som tidligere ble finansiert over handlingsplanen skal Landbruksdirektoratet, som ansvarlig for forvaltningen av midlene, påse at innkomne søknader behandles etter en streng vurdering.

4.3 Økologisk landbruk

Partene er enige om å stimulere til økt økologisk produksjon ved å øke satsene for økologisk husdyrproduksjon og økte satser for arealer som brukes til å dyrke økologiske grønnsaker, frukt, bær og poteter. Det skal gjennomføres en evaluering av midlene til generisk markedsføring av økologisk mat.

Landbruksdirektoratet skal frem mot jordbruksoppgjøret i 2017 gjøre en vurdering av virkning, mulig innretning og forvaltningskostnader knyttet til å innføre pristilskudd til økologisk frukt, bær og grønnsaker, med intensjon om å innføre en slik ordning fra 2018.

4.4 Korn og grovfôr

Partene er enige om å stimulere til økt kornproduksjon, særlig i de områder av landet som har gode naturgitte forhold for produksjon av matkorn. Målprisene på korn økes tilsvarende en økt bruttoinntekt på 75 mill. kroner. Målprisen for mathvete økes med 9 øre per kg og rug holdes uendret. Sammen med en prisnedskrivning på 2,5 øre for norsk og en økning i tilskudd til matkorn på 4 øre per kg, økes prisen på råvarer til matmel med 2 øre per

kg. Målprisene på bygg og havre økes med hhv. 7 og 6 øre per kg. Partene anslår at prisen på råvarer til kraftfôr vil øke med 3 øre per kg.

Satsene i arealtilskuddet for korn i sone 1-4 økes med 13 kroner per dekar. Arealtilskuddet til grovfôr reduseres med 35 kroner per dekar i sone 1 og 5 kroner per dekar i sone 3 og 4. Kulturlandskapstilskuddet til alt areal reduseres med 13 kroner per dekar.

4.5 Melk og storfekjøtt

For å jevne ut inntektsmulighetene for små og mellomstore bruk, økes driftstilskuddet til bruk med melk, geit og ammekyr med 8 000 kroner per foretak.

Partene er enige om at tilskuddet for klasse O i kvalitetstilskudd til storfekjøtt reduseres fra 4 til 3 kroner per kg. Satsen for klasse O+ og bedre økes fra 4,00 til 7,00 kroner.

4.6 Tilskudd til sau og ull/skinnfeller

For å styrke økonomien på små og mellomstore bruk med sau økes tilskuddet til sau over 1 år med 27,6 mill. kroner. Satsen økes med 40 kroner for de første 100 sauene.

Partene er enige om at tilskuddsordningen ikke lenger skal omfatte ull av kvalitetene C2S, G, H2, H3 og V. Tilskuddet for ulne-, pels- og villsauskinns videreføres. Kun klassifisering av ull gjennomført på ullmottak kan gi grunnlag for utbetaling av ulltilskudd til produsent.

4.7 Svin, fjørfe og egg

Målprisen for svinekjøtt økes med 9 øre per kg. Satsene for tilskudd husdyr reduseres for avls- og slaktegriser, tilsvarende 10 mill. kroner, jf. fordelingsskjema. Partene er enige om at distriktstilskudd egg reduseres med 20 øre per kg for Vestlandet, og med 45 øre per kg for Nord-Norge.

4.8 Velferdsordninger

Maksimal dagsats for tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv. økes med 30 kroner, som krever en økt bevilgning på 3,4 mill. kroner.

For foretak med rugeeggproduksjon som på registreringsdato har opphold mellom to innsett av høner og som med kontrakt kan dokumentere kjøp av nye høner, beregnes tilskudd husdyr og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid ut fra antall høner oppgitt ved forrige registreringsdato. Oppholdsperioden mellom innsettene kan ikke være lenger enn 12 uker, regnet fra slakting av forrige besetning til nytt kull er 20 uker gamle. For produksjon som omfattes av markedsregulering, kan foretak som slakter ut dyrene før ordinær slakteuke for innsettet, gis tilskudd for en lengre oppholdsperiode enn 12 uker dersom tiltaket gjennomføres etter vedtak i Omsetningsrådet.

4.9 Grøntsektoren og poteter

Distriktstilskuddene for frukt, bær og veksthusgrønnsaker økes innenfor en ramme på 3,3 mill. kroner. Partene er enige om at Landbruksdirektoratet frem mot jordbruksoppgjøret i 2017 får i oppdrag å vurdere dagens bestemmelse om tilskuddsgrunnlag.

Avrenspris for poteter settes til 40 øre per kg. Partene foretar en gjennomgang av pris-kurven for potet, med sikte på å legge til rette for lenger sesong for norsk vare.

4.10 Nytt forvaltningssystem for produksjonstilskudd

Partene er enige om at søknadsfristene 15. mars og 15. oktober er absolutte, men at det skal være mulig å endre innsendt søknad i 14 dager etter søknadsfristen uten at det får økonomiske konsekvenser for søker. Det betyr at produksjonstilskuddsforskriftens bestemmelse om at utbetalingen redusere med 1000 kroner hver dag ved forsinkelse faller bort. Det vil fortsatt være mulig å dispensere fra søknadsfristene i særlige tilfeller. For søknader som leveres i overgangsåret 2017 legges det opp til å praktisere søknadsfristene mer fleksibelt. Foretakene vil dette året kunne levere søknaden helt frem til 14-dagersfristen for endring (som omtalt ovenfor) uten at søker behøver å godtgjøre at det foreligger noen særlig grunn for forsinkelsen.

For søknad om tilskudd til dyr på utmarksbeite er det lagt opp til at man i søknadsomgangen i oktober skal oppgi antall dyr sluppet på utmarksbeite og antall dyr tatt inn fra utmarksbeite. Mellom disse tidspunktene må det være minimum 5 uker. Partene er enige om at Landbruksdirektoratet skal vurdere muligheten for at å ta hensyn til rovdyrtpå utmarksbeite.

Partene er enige om at arbeidet med å informere jordbruksnæringen, kommuner og fylkesmenn om det nye forvaltningssystemet er særdeles viktig.

4.11 Annet

Landbruksdirektoratet skal til oppgjøret i 2017 vurdere nivået på tilskuddstaket for andre kostnader i ordningen for veterinære reiser.

Oslo 15.5.2016

Leif Forsell

Lars Petter Bartnes

Vedlegg 1

12.05.16

Jordbruksforhandlingene 2016 – arbeidsdokument

Fra: Statens forhandlingsutvalg

Til: Jordbrukets forhandlingsutvalg

Etter forskrift om hold av storfe § 7 sjette ledd skal storfe oppstalles i løsdrift. Det er gitt overgangsregler i forskriftens § 32.

I overgangsreglene er det fastsatt at kravet om løsdrift trer i kraft 1. januar 2024 for husdyrrom som ble bygget før 1. januar 1995 og som var i bruk til storfe 22. april 2004 og har vært i sammenhengende bruk siden.

Kravet om løsdrift trer i kraft 1. januar 2034 for husdyrrom som ble bygget eller gjennomgikk omfattende ombygging etter 31. desember 1994 og før 22. april 2004 og som var i bruk til storfe 22. april 2004 og har vært i sammenhengende bruk siden.

Statens forhandlingsutvalg viser til drøftinger i plenum og på lederplan, hvor Jordbrukets forhandlingsutvalg har uttrykt sterk bekymring for situasjonen for små og mellomstore bruk. Jordbrukets forhandlingsutvalg har påpekt at mange står i en situasjon hvor de, på grunn av en tidsfrist for oppstalling i løsdrift, må framskynde investeringer mens eksisterende bygningskapital fortsatt har betydelig verdi.

Statens forhandlingsutvalg ser at løsdriftskravet påvirker investeringsbehovet og mulighetene for å utnytte allerede investert kapital i jordbruket, og særlig for små og mellomstore bruk. På bakgrunn av dette kan utsettelse av løsdriftskravet inngå som del av en forhandlingsløsning. Landbruks- og matdepartementet vil i så fall ta initiativ til en endring av forskrift om hold av storfe § 32 slik at kravet om løsdrift først trer i kraft 1. januar 2034 for alle husdyrrom som var i bruk til storfe da løsdriftskravet for nye husdyrrom ble innført 22. april 2004 og som har vært i sammenhengende bruk siden.

Forutsatt at det blir oppnådd enighet om en jordbruksavtale for 2016-2017, vil forskriftsendringen bli forberedt og hørt i samsvar med utredningsinstruksens krav.

Vedlegg 2

Fordeling jordbruksavtalen 2016

	Mill. kr
Kap. 1150, Jordbruksavtalen, utgifter	100,0
- Kap. 4150, Jordbruksavtalen, inntekter	0,0
= Nettoeffekt av tilskudd	100,0
+ Avtalepriser fra 1.7	190,0
= Sum avtalepriser og tilskudd	290,0
+ Omdisponering overførte midler	56,0
= Sum til fordeling	346,0
+ Inntektsverdi justert jordbruksfradrag	4,0
= Ramme for oppgjøret	350,0

Målpriser fra 01.07

Produkt	Mill. l/kg/kr	Målpris, kr/l/kg	Endring, kr/l/kg	Endring, mill. kr
Melk, ku og geit	1567,7	5,28	0,05	78,4
Gris	131,6	32,34	0,09	11,8
Poteter	179,7	4,39	0,15	27,0
Grønnsaker og frukt	2267,8		2,5%	56,8
Norsk matkorn	189,5	3,08	0,084	16,0
Sum målprisendringer				190,0

Markedsordningen for korn

Prisendringer norsk korn	1000 tonn	Målpris, Kr/kg	Endring, Kr/kg	Mill. kr
Hvete, matkorn	177,7	3,08	0,09	16,0
Rug, matkorn	11,8	2,82	0,00	0,0
Bygg	457,4	2,63	0,07	32,0
Havre	205,6	2,39	0,06	12,3
Fôrhvete og fôrrug	142,0		0,07	9,9
Erter til modning	4,0		0,07	0,3
Såkorn	51,1		0,07	3,7
Oljevekster	9,8	5,55	0,07	0,7
Sum korn og oljevekster	1059,4		0,07	74,9

Anslag endring i kraftfôrpris

	1000 tonn	Andel	Ref. pris kr/kg	Endring, kr/kg
Karbohydrat kraftfôr	1411,4	71,4%	2,57	0,042
Protein, soya m.m.	433,5	21,9%	3,87	0,063
Fett	49,3	2,5%		0,000
Vitaminer og mineraler	83,5	4,2%		
Sum	1977,7			0,030

Kap. 1150 og kap. 4150 Jordbruksavtalen, mill. kroner

Post	Budsjett 2016 ¹⁾	Endring 2017
21 Spesielle driftsutgifter (kan overføres)	12,500	9,000
50.11 Tilskudd til LUF ²⁾	1 203,053	-55,000
50 Fondsavsetninger	1 203,053	-55,000
70.11 Avsetningstiltak	24,400	0,000
70.12 Tilskudd til råvareprisordningen m.v.	227,200	25,500
70.13 Tilskudd til potetsprit og potetstivelse	40,000	-2,000
70 Markedsregulering, <i>kan overføres</i>	291,600	23,500
71 Tilskudd til erstatninger m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	43,000	0,000
73. 11 Tilskudd til norsk ull	124,500	0,000
73.13 Pristilskudd melk	610,900	0,000
73.15 Pristilskudd kjøtt	1 072,600	61,700
73.16 Distriktstilskudd egg	5,425	-2,400
73.17 Distriktstilskudd på frukt, bær og grønnsaker	86,400	3,300
73.18 Frakttilskudd	346,855	0,000
73.19 Tilskudd til prisnedskrivning korn	573,000	25,200
73.20 Tilskudd til matkorn	50,500	7,500
73 Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	2 870,180	95,300
74.11 Driftstilskudd, melkeproduksjon	1 312,600	60,800
74.14 Produksjonstilskudd, husdyr	2 351,110	73,400
74.16 Beitetilskudd	803,000	51,500
74.17 Areal- og kulturlandskapstilskudd	3 137,300	-111,400
74.19 Regionale miljøprogram	428,500	-6,100
74.20 Tilskudd til økologisk jordbruk	107,200	0,000
74 Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	8 139,710	68,200
77.11 Tilskudd til dyreavl med mer	86,500	-3,200
77.12 Tilskudd til frøavl med mer	13,720	0,000
77.13 Tilskudd til rådgivning	82,500	2,000
77.15 Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak	51,160	0,700
77.17 Tilskudd til fruktlager	13,000	0,000
77 Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	246,880	-0,500
78.11 Tilskudd til avløsning for ferie/fritid	1 177,719	-10,700
78.12 Tilskudd til avløsning ved sykdom mv	167,700	-9,300
78.14 Tilskudd til sykepengeordningen i jordbruket	88,000	-15,000
78.15 Tilskudd til landbruksvikarordningen	64,000	-1,000
78.16 Tilskudd til tidligpensjonsordning	85,035	-4,500
78 Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 582,454	-40,500
SUM KAP. 1150	14 389,377	100,000
SUM KAP. 4150	0,000	0,000

1) Saldert budsjett

Kap. 4150 Prisutjevningssbeløp

	1000 tonn	Målpris kr/kg	Sats, kr/kg	Endring, kr/kg	Endring, mill. kr
Sildemel	0,3		0,00	0,00	0,0
Soyamel	149,1	3,87	0,063	0,00	0,0
Andre fôrstoffer	0,2		0,25	0,00	0,0
Post 85	149,6				0,0

70.11 Avsetningstiltak

	Budsjett 2016 mill. kr	Endring, mill. kr
-		
Kollektiv dekning omsetningsavgift	24,4	0,0
Justert bevilgningsbehov		0,0
Sum	24,4	0,0

70.12 Tilskudd til råvareprisordningen m.v.

	Budsjett 2016 mill. kr	Endring, mill. kr
-		
Eksportstøtte XR prognose	27,7	0,0
PNS, prognose	199,5	0,0
Målprisjustering melk		5,0
Endret målpris potet		1,5
Behov knyttet til produkter uten målpris		0,0
Justert bevilgningsbehov prognose		19,0
Sum	227,2	25,5

70.13 Tilskudd til potetsprit og potetstivelse

	Budsjett 2016 mill. kr	Endring, mill. kr
-		
Potetsprit	20,0	-2,0
Potetstivelse	20,0	0,0
Justert bevilgningsbehov prognose		0,0
Sum	40,0	-2,0

71 Tilskudd til erstatninger m.m.

	Budsjett 2016 mill. kr	Endring, mill. kr
-		
Erstatning ved avlingssvikt i planteprod.	40,5	0,0
Erstatning svikt i honningprod.	2,5	0,0
Sum	43,0	0,0

73.11 Tilskudd til norsk ull

	Mill. kg	Sats, kr/kg	Endring, kr/kg	Ny sats kr/kg	Endring, mill. kr
Ull gammel ordning	4,200	31,60	-31,60	0,00	-132,7
Ull nye kvalitetsklasser	3,318	0,00	40,00	40,00	132,7

73.13 Pristilskudd, melk

	Mill. l.	Sats, kr/l	Endring, kr/l	Ny sats kr/l	Endring, mill. kr
Grunntilskudd geitmelk	20,9	3,36	0,00	3,36	0,0
Distriktstilskudd					
Sone A ¹⁾	204,4	0,00		0,00	0,0
Sone B	335,2	0,12		0,12	0,0
Sone C	236,5	0,31		0,31	0,0
Sone D	520,6	0,44		0,44	0,0
Sone E	122,4	0,54		0,54	0,0
Sone F	51,9	0,67		0,67	0,0
Sone G	53,1	0,92		0,92	0,0
Sone H	3,4	1,13		1,13	0,0
Sone I	14,1	1,71		1,71	0,0
Sone J	11,1	1,80		1,80	0,0
Sum distriktstilskudd, melk	1 552,7		0,00		0,0
Sum post 73.13 Pristilskudd, melk					0,0

1) Omfatter landet utenom sone B-J

73.15 Pristilskudd, kjøtt

	Antall 12 mnd.	Sats, kr/slakt	Endring, kr/slakt	Ny sats kr/slakt	Endring, mill. kr
Kvalitetstilskudd lammeslakt					
kval. O og bedre	1 036 050	500		500	0,0
Kjeslakt over 3,5 kg	15 100	300		300	0,0
Økologiske					
Tillegg lammeslakt	35 000	40		40	0,0
Sum	1 086 150				0,0
	Mill. kg	Sats, kr/kg	Endring, kr/kg	Ny sats kr/kg	Endring, mill. kr
Grunntilskudd, kjøtt					
Sau	24,9	3,81		3,81	0,0
Geit	0,3	5,15		5,15	0,0
Sum grunntilskudd, kjøtt	25,2				0,0
Kvalitetstilskudd storfekjøtt kl O	20,50	4,00	-1,00	3,00	-20,5
Kvalitetstilsk. storfekjøtt fra kl O+	27,40	4,00	3,00	7,00	82,2
Distriktstilskudd, kjøtt					
Sone 1 Storfe, sau og geit	21,5	0,00		0,00	0,0
Sone 2 Storfe, sau og geit	55,5	4,55		4,55	0,0
Sone 3 Storfe, sau og geit	18,5	7,35		7,35	0,0
Sone 4 Storfe og geit	7,4	11,30		11,30	0,0
Sone 4 Sau	3,3	13,30		13,30	0,0
Sone 4 Gris	8	5,10		5,10	0,0
Sone 5 Storfe og geit	0,9	11,90		11,90	0,0
Sone 5 Sau	0,7	13,80		13,80	0,0
Sone 5 Gris	0,2	5,40		5,40	0,0
Vestlandet og Agder ¹ Gris	10,2	1,10		1,10	0,0
Sum distriktstilskudd, kjøtt	126,2				0,0
Sum pristilskudd kjøtt					61,7

1) Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal + Agderfylkene

73.16 Distriktstilskudd egg

	Mill. kg	Sats, kr/kg	Endring, kr/kg	Ny sats kr/kg	Endring, mill. kr
-					
Vestlandet	6,1	0,45	-0,20	0,25	-1,2
Nord Norge	2,7	1,20	-0,45	0,75	-1,2
Sum distriktstilskudd egg					-2,4

73.17 Distriktstilskudd, frukt og bær og grønnsaker

	1 000 tonn	Sats, kr/kg	Endring, kr/kg	Ny sats, kr/kg	Endring, mill. kr	
Epler, pærer og plommer, kirsebær						
Sone 1	2,1	1,72	0,00	1,72	0,0	
Sone 2-4	1,5	2,30	0,10	2,40	0,2	
Sone 5	2,9	4,97	0,25	5,22	0,7	
Moreller						
Sone 1	0,1	2,69	0,00	2,69	0,0	
Sone 2-4	0,1	3,25	0,10	3,35	0,0	
Sone 5	0,2	5,95	0,25	6,20	0,1	
Pressfrukt	5,3	1,72	0,25	1,97	1,3	
Bær					0,0	
Sone 1-3	7,8	1,47	0,00	1,47	0,0	
Sone 4-5	4,1	3,31	0,25	3,56	1,0	
Sone 6-7	0,0	5,42	0,25	5,67	0,0	
Sum distriktstilskudd frukt og bær	24,0				3,3	
Kvantumsgrense						
Tomat	103 400 kg					
Sone 1-3		1,8	1,40	0,00	1,40	0,0
Sone 4-7		3,7	2,76	0,00	2,76	0,0
Slangeagurk	151 800 kg					
Sone 1-3		3,1	0,85	0,00	0,85	0,0
Sone 4-7		0,8	1,64	0,00	1,64	0,0
Salat	220 000 stk					
Sone 1-3		6,7	0,55	0,00	0,55	0,0
Sone 4-7		2,3	1,04	0,00	1,04	0,0
Sum tilskudd grønnsaker	18,4				0,0	
Potetprod. I Nord Norge	2,9	1,30	0,00	1,30	0,0	
SUM	45,3				3,3	

73.18 Frakttilskudd

	Mill. kr	Endring, mill. kr
-		
Sonefrakt korn	67,0	0,0
Frakt kraftfôr	138,0	0,0
Frakttilskudd slakt	133,0	0,0
Frakttilskudd egg	8,9	0,0
Sum	346,9	0,0

73.19 Prisnedskrivning norsk korn

	1 000 tonn	Sats, kr/kg	Endring, kr/kg	Ny sats kr/kg	Endring, mill. kr
Korn	984,5	0,541	0,025	0,57	24,6
Økologisk korn	10,0	1,503	0,025	1,53	0,3
Oljevekster, lupiner og bønner	9,6	1,993	0,025	2,02	0,2
Økologiske oljevekster, lupin, bønner	0,1	3,203	0,025	3,23	0,0
Fôrerter	3,5	0,923	0,025	0,95	0,1
Økologiske fôrerter	0,2	1,573	0,025	1,60	0,0
Sum	1007,9				25,2

73.20 Tilskudd norsk matkorn

	1 000 tonn	Sats, kr/kg	Endring, kr/kg	Ny sats kr/kg	Endring, mill. kr
Tilskudd norsk matkorn	187,0	0,27	0,04	0,31	7,5

74. 11 Driftstilskudd, melk og ammeku

		Antall	Sats kr/bruk/dyr	Sats- endring	Ny sats kr/bruk/dyr	Endring, mill. kr
Kumelk Jæren	Foretak	621	117 770	8 000	125 770	5,0
Kumelk Nord-Norge	Foretak	921	132 770	8 000	140 770	7,4
Kumelk rest Sør- Norge	Foretak	7 043	124 770	8 000	132 770	56,3
Geitemelk	Foretak	306	132 770	8 000	140 770	2,4
Ammekyr 6-39 kyr	Dyr	49 897	2 900	200	3 100	10,0
40 og flere kyr	Foretak	290	114 000	8 000	122 000	2,3
Justert bevilgningsbehov, gjeldende satser						-22,6
Sum driftstilskudd, melk og ammeku						60,8

74.14 Tilskudd til husdyr

	Fra	Til	Antall dyr	Sats kr/dyr	Endring kr/dyr	Ny sats kr/dyr	Endring, mill. kr
Melkekyr	1	16	126 511	3 948	241	4 189	30,5
	17	25	40 336	2 032	0	2 032	0,0
	26	50	44 801	980	0	980	0,0
	51 +		13 679	784	0	784	0,0
Sum			225 326				30,5
Ammekyr	1	50	74 372	3 900	0	3 900	0,0
	51+		2 578	784	0	784	0,0
Sum			76 950				0,0
Andre storfe			546 266	784	0	784	0,0
Melkegeit	1	125	28 442	1470	0	1 470	0,0
	126+		5 560	540	0	540	0,0
Sum			34 002				0,0
Sau over 1 år	1	100	690 539	1 009	40	1 049	27,6
og ammegeiter	101+		100 601	245	0	245	0,0
Sum			791 140				27,6
Avlsgris Sør-Norge 2)	1	35	22 621	682	-182	500	-4,1

Avlsgris Jæren	1	35	4 964	534	-182	352	-0,9
Avlsgris Nord-Norge	1	35	1 638	962	-182	780	-0,3
Sum			29 222				-5,3
Slaktegris 2)	1	1400	1 035 300	18	-4	14	-4,1
Slaktegris Jæren	1	1400	154 700	14	-4	10	-0,6
Sum			1 190 000				-4,7
Vernehøner Sør-Norge	1	1 000	596 914	10	0	10	0,0
Vernehøner Nord-Norge	1	1 000	27 305	24	0	24	0,0
Vernehøner, landet	1 001	5 000	2 220 468	10	0	10	0,0
Sum			2 844 687				0,0
Bikuber	1	+	29 656	400	25	425	0,7
Hjort over 1 år			5401	210	0	210	0,0
Genbevaring	Storfe		2571,5	2200	700	2 900	1,8
	Sau/lam		8750	0	200	200	1,8
	Geit		400	0	500	500	0,2
	Hest		1500	0	1 000	1 000	1,5
Sum			13 222				5,3
Bunnfradrag 35 pst. ¹⁾		35%	40 812	6 000	0	6 000	0,0
Beløpsavgrensing				560 000	0	560 000	0,0
Justert bevilgningsbehov, gjeldende satser							19,3
Sum produksjonstilskudd, husdyr							73,4

1) Bunnfradrag produksjonstilskudd fordeles med 35 pst. tilskudd husdyr og 65 pst. arealtilskudd

2) Unntatt Jæren

74.16 Tilskudd til dyr på beite

	Antall dyr	Sats kr/dyr	Endring kr/dyr	Ny sats kr/dyr	Endring, mill. kr
Utmarksbeitetilskudd: Kyr, storfe, hest	257 796	392	42	434	10,8
Sau, lam, geit	2 060 643	140	12	152	24,7
Beitetilskudd: Storfe m.m.	625 343	434	0	434	0,0
Småfe m.m.	2 410 187	58	0	58	0,0
Justert bevilgningsbehov, gjeldende satser					16,0
Sum beitetilskudd	5 353 969				51,5

74.17 Areal- og kulturlandskapstilskudd

	Antall	Sats kr/daa	Endring kr/daa	Ny sats kr/daa	Endring, mill. kr
Kulturlandskapstilskudd alt areal	9 147 601	185	-13	172	-118,9
Bunnfradrag, 65 pst ¹⁾	40 812	6 000	0	6 000	0,0
Arealtilskudd, grovfôr	5 993 721				-20,2
Arealtilskudd, korn	2 920 224				36,0
Arealtilskudd, potet	118 233				0,0
Arealtilskudd, grønnsaker	69 658				0,0
AK-tilskudd, frukt, bær og planteskoleareal	45 765				0,0
Justert bevilgningsbehov, gjeldende satser					-8,3
Sum, AK-tilskudd	9 147 601				-111,4

1) Bunnfradrag produksjonstilskudd fordeles med 35 pst tilskudd husdyr og 65 pst arealtilskudd

Arealtilskudd, grovfôr

	Antall daa	Sats kr/daa	Endring kr/daa	Ny sats kr/daa	Endring, mill. kr
Sone 1	418 787	75	-35	40	-14,7
Sone 2	322 369	0	0	0	0,0
Sone 3 - 4	1 106 314	110	-5	105	-5,5
Sone 5	3 327 478	210	0	210	0,0
Sone 6	702 215	240	0	240	0,0
Sone 7	116 558	286	0	286	0,0
Sum grovfôr alle soner	5 993 721				-20,2

Arealtilskudd, korn

	Antall daa	Sats kr/daa	Endring kr/daa	Ny sats kr/daa	Endring, mill. kr
Sone 1	1 260 960	127	13	140	16,4
Sone 2 og 3	1 102 559	192	13	205	14,3
Sone 4	410 066	227	13	240	5,3
Sone 5	143 932	227		227	0,0
Sone 6 - 7	2 707	227		227	0,0
Sum korn, alle soner	2 920 224		12,3		36,0

Arealtilskudd, øvrige vekster

	Antall daa	Sats kr/daa	Endring kr/daa	Ny sats kr/daa	Endring, mill. kr
Potet sone 1 -5	113 658	80	0	80	0,0
Potet sone 6 -7	4 575	930	0	930	0,0
Sum poteter, alle soner	118 233				0,0
Grønnsaker sone 1 - 5	69 268	550	0	550	0,0
Grønnsaker sone 6 - 7	390	1 550	0	1550	0,0
Sum grønnsaker, alle soner	69 658				0,0
Frukt sone 1 - 4	8 770	700	0	700	0,0
Frukt sone 5 -7	11 701	1 450	0	1450	0,0
Sum frukt, alle soner	20 471				0,0
Bær sone 1 - 4	17 764	1 000	0	1000	0,0
Bær sone 5 - 7	7 530	1 450	0	1450	0,0
Sum bær, alle soner	25 294				0,0

74.20 Tilskudd til økologisk jordbruk

	Antall daa	Sats kr/daa	Endring kr/daa	Ny sats kr/daa	Endring, mill. kr
Arealtilskudd					
Korn til modning	67 921	300	0	300	0,0
Grønnsaker, frukt og bær	4 430	1 275	150	1425	0,7
Poteter	1 030	500	100	600	0,1
Grønngjødsling	7 006	500	0	500	0,0
Innmarksbeite	42 172	25	0	25	0,0
Grovfôr og annet økologisk areal	281 895	25	0	25	0,0
Sum arealtilskudd økologisk areal	404 454				0,8

Tilskudd til økologisk husdyrproduksjon	Antall dyr	Sats kr/dyr	Endring kr/dyr	Ny sats kr/dyr	Endring, mill. kr
Melkekyr	8 379	2 800	200	3000	1,7
Ammekyr	4 124	2 000	200	2200	0,8
Andre storfe	17 447	600	100	700	1,7
Sau over 1 år	40 308	450	50	500	2,0
Melke- og ammegeit	904	200	50	250	0,0
Avlsgris	183	402	100	502	0,0
Slaktegris	5 999	260	40	300	0,2
Sum tilskudd til økologisk husdyrproduksjon					6,4
Justert bevilgningsbehov, gjeldende satser					-7,2
Sum tilskudd til økologisk jordbruk					0,0

74.19 Tilskudd til regionale miljøprogram

	Regnskap 2015 mill. kr	Prognose 2017 mill. kr	Endring mill. kr
Østfold	39,1	40,8	-0,3
Akershus	51,4	50,5	-0,3
Hedmark	43,0	41,9	-0,3
Oppland	53,9	52,7	-0,3
Buskerud	22,4	22,1	-0,1
Vestfold	17,6	17,0	-0,1
Telemark	11,1	11,3	-0,1
Aust-Agder	4,2	4,2	0,0
Vest-Agder	6,2	6,3	0,0
Rogaland	31,6	31,7	-0,2
Hordaland	19,8	19,8	-0,1
Sogn og Fjordane	24,0	23,5	-0,1
Møre og Romsdal	17,2	17,2	-0,1
Sør-Trøndelag	25,7	25,3	-0,2
Nord-Trøndelag	29,5	28,8	0,3
Nordland	18,7	18,7	0,4
Troms	9,0	9,2	-0,1
Finnmark	3,1	3,2	0,0
Landet	427,5	424,2	-1,6
Justert bevilgningsbehov			-4,5
Sum			-6,1

77.11 Tilskudd til dyreavl med mer

	Budsjett 2016 Mill. kr	Endring, mill. kr
-		
Tilskudd til veterinære reiser	47,7	-1,0
Tilskudd til semin	24,6	0,0
Tilskudd til avlsorganisasjoner	14,2	0,0
Justert bevilgningsbehov		-2,2
Sum	86,5	-3,2

77.12 Tilskudd til frøavl med mer

	Budsjett 2016 Mill. kr	Endring mill. kr
-		
Tilskudd til frøavl	10,0	0,0
Tilskudd til lagring av såkorn	3,7	0,0
Justert bevilgningsbehov		0,0
Sum	13,7	0,0

77.15 Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak

	Budsjett 2016 Mill. kr	Endring mill. kr
-		
Utvikling av plantemateriale - oppformering	11,0	0,0
Utvikling av plantemateriale - Graminor	22,5	0,0
Utvikling av plantemateriale - "Prebreeding"	1,2	0,0
Kvalitetstiltak settepotetavl	7,5	0,0
Handlingsplan for bærekraftig bruk av plantevernmidler	9,0	0,0
Justert bevilgningsbehov		0,7
Sum	51,2	0,7

78.11 Tilskudd for avløsning til ferie og fritid

	Antall dyr	Sats kr/dyr	Endring kr/dyr	Ny sats kr/dyr	Endring, mill. kr
Melkekyr	2 272 37	3 557	0	3 557	
Ammekyr	75 467	982	0	982	
Andre storfe	544 244	593	0	593	
Melkegeit og melkesau	33 385	820	0	820	
Sau, ammegeit	791 140	514	0	514	
Avlsgris	48 826	1 173	0	1 173	
Slaktegris	15 634 25	40	0	40	
Verpehøner, -ender, -kalkuner, -gjøss	440 606 8	10,3	0,0	10,3	
Hester	27 312	1 173	0	1 173	
Avlskaniner	1 179	292	0	292	
Gjøss, ender, kalkuner, livkilling	4 273 663	3,59	0,00	3,59	
Slaktekilling	63 310 792	0,44	0,00	0,44	
Økologisk slaktekilling	20 988	1,71	0,00	1,71	
Revetisper	38 001	322	0	322	
Minktisper	158 350	94	0	94	
Hjort	6 058	399	0	399	
Satsendringer					0,0
		Maks kr			
	Antall foretak m. maks. utbetaling	per kr/foretak	Endring, kr/foretak	Endring, mill. kr	
Avkorting					
Sum effekt av maksimalsatsen	7 988	74 200	0		0,0
Justert bevilgningsbehov, gjeldende satser					-10,7
Sum tilskudd til avløsning for ferie og fritid					-10,7

78.12 Tilskudd til avløsning ved sykdom mv

	Antall dager	Sats kr/dag	Endring kr/dag	Endring, mill. kr
-				
Antall avløsningsdager	214 171	1 500	30	
Gjennomsnittsberegning	214 171	783	16	3,4
Justert bevilgningsbehov				-12,7
Sum				-9,3

78.15 Tilskudd til landbruksvikarordningen

	Antall årsverk	Sats kr/å.v.	Endring kr/å.v.	Endring mill. kr
Tilskudd per vikar	237	270 200	0	0,0
Justert bevilgningsbehov				-1,0
Sum				-1,0

78.16 Tilskudd til tidligpensjonsordning

	Antall	Sats	Endring kr/pers	Endring mill. kr
Enbruker	628	100 000	0	0,0
Tobruker	114	160 000	0	0,0
Justert bevilgningsbehov				-4,5
Sum				-4,5